15 ta' Frar, 1995

Imħallfin:-

S.T.O. Prof. Giuseppe Mifsud Bonnici LL.D. - President
Onor. Carmel A. Agius B.A., LL.D.
Onor. Noel V. Arrigo LL.D.

Benedict sive Benny Cassar

versus

Mary Xuereb

Dejn - Maħfra - Ħtieġa jew Le ta' xi Formalita' Partikolari

L-artikolu 1145 tal-Kodiċi Ċivili Kapitolu 16, jipprovdi fuq il-mod li bih jispiċċaw l-obbligazzjonijiet li fosthom, fis-sub-inċiż (c), hemm il-maħfra tad-dejn. Il-Kodiċi mbagħad jipprovdi fuq din il-maħfra b'mod aktar dettaljat mill-artikolu 1190 sa 1195. F'dawn l-artikoli ma jirriżultax li hemm bżonn xi tip ta' formalita' partikolari biex id-dejn jinħafer.

Ovvjament, biex dan jirriżulta trid tirriżulta wkoll l-intenzjoni tal-parti li qed taħfer dan id-dejn li fil-fatt hekk riedet tagħmel.

Il-Qorti:-

Din il-kawża bdiet fit-30 ta' Novembru, 1987 bil-proċeduri tal-giljottina skond l-artikolu 167/170 tal-Kapitolu 12. Permezz ta' dawn il-proċeduri l-attur talab il-ħlas tas-somma ta' elfejn, ħames mija, ħamsa u sebgħin lira maltija (Lm2575) għal kapital u mgħax, self li hu kien għamel lill-konvenuta, maqsuma in kwantu għal elfejn lira maltija (Lm2000) kapital, u l-ħames mija u ħamsa u sebgħin lira maltija (Lm575) mgħax bil-ħamsa fil-mija (5%) u dan kollu skond skrittura tat-12 ta' Frar, 1982 li fotokopja tagħha hija esebita bħala dok. A a fol. 4 tal-proċess;

Is-self effettivament kien sar permezz ta' *cheque* tat-12 ta' Frar, 1982 fuq il-Mid-Med Bank tal-Furjana, li jidher li ġie debitament imsarraf mill-konvenuta fil-15 ta' Frar, 1982. L-ammont, skond l-istess skrittura kellu jitħallas mill-konvenuta b'rati ta' mitt lira fix-xahar (Lm100). Fl-4 ta' Diċembru 1987 il-Qorti ġiet sodisfatta li l-konvenuta kellha eċċezzjonijiet x'tagħmel skond il-liġi u għalhekk awtorizzatha biex hekk tagħmel fi żmien għoxrin (20) ġurnata;

Fil-21 ta' Diċembru, 1987 hija eċċepiet li m'għadhiex fil-kummerċ, u għalhekk kellha tiġi mħarrka flimkien ma' żewġha;

Fil-meritu tgħid li l-attur irrinunzja għal din is-somma u ġabet bħala prova ittra li hu kien bagħatilha fid-29 ta' Settembru, 1984;

Xeħdu l-attur u l-mara tiegħu. Il-konvenuta ma ressqitx provi u l-kawża ġiet deċiża fis-6 ta' April, 1992 li l-parti sostanzjali tagħha hekk tgħid:

"Ikkunsidrat:

Dwar l-ewwel żewġ eċċezzjonijiet il-konvenuta la ressqet xi provi in sostenn tagħhom u lanqas għamlet xi sottomissjonijiet eżawrjenti in materja u għalhekk billi jinkombi lilha tissostanzjahom, u hija naqset li tagħmel dan, għandhom jiġu miċħuda;

Fil-meritu l-konvenuta qiegħda teċċepixxi li l-kreditu ta' l-attur ġie rrinunzjat mill-attur fl-ittra tiegħu tad-29 ta' Settembru, 1984 lill-konvenuta fejn kiteb il-kliem fuq ċitat fit-tielet eċċezzjoni tal-konvenuta;

Fil-fehma tal-Qorti ma jistax jingħad li l-kliem li fuqu hija bbażata l-eċċezzjoni hu ċar u inekwivoku. Għalkemm ir-remissjoni ta' dejn tista' tkun anke impliċita`, din pero` ma tridx tkun ekwivoka;

Għal dawn il-motivi, tiddeċidi billi tirrespinġi bħala infondati l-eċċezzjonijiet tal-konvenuta, u konsegwentement, tilqa' t-talba attriċi għall-kundanna tal-konvenuta għall-ħlas tas-somma mitluba fiċ-ċitazzjoni ta' Lm2575 bl-imgħax ulterjuri mit-12 ta' Novembru, 1987. L-ispejjeż jitħallsu mill-konvenuta";

Minn din il-kawża sar appell permezz ta' nota ppreżentata fl-14 ta' April, 1992 u Petizzjoni ta' l-Appell fit-30 ta' April, 1992;

L-aggravji ta' l-istess konvenuta huma:

L-ewwel dwar l-eċċezzjoni preliminari, hija ssostni li d-dikjarazzjoni ġuramentata tagħha hija prova biżżejjed speċjalment meta din ma ġietx kontradetta;

It-tieni fuq il-meritu ssostni bid-dokument li hija ġabet bħala

prova u minħabba l-inkonsistenza totali tax-xhieda ta' l-attur li għandha tiġi emnuta l-versjoni tagħha;

Dwar l-ewwel aggravju kellha raġun l-ewwel Qorti meta ddeċidiet li l-konvenuta ma ġabet ebda prova li hi effettivament ma kinitx għadha fil-kummerċ. Is-self li kien sar fit-12 ta' Frar, 1982 li inċidentalment qatt ma ġie nnegat mill-istess konvenuta, kien sar speċifikament biex "niftaħ Bar and Restaurant f'Tas-Sliema". Għalhekk, huwa ovvju li fiż-żmien tas-self il-konvenuta kienet fil-kummerċ, is-self sar għal skopjijet kummerċjali u kien jispetta lilha li ġġib xi prova li għalaq ir-Restaurant u li apparti anke minn dan, ma kinitx għadha tinnegozja;

Fil-meritu, il-Qorti eżaminat ix-xhieda mogħtija mill-attur quddiem l-Imħallef Supplenti, l-Avukat Dr. Albert Grech, li jinsab a fol. 36 u 37 tal-proċess. Eżaminat ukoll l-ittra li tinstab a fol. 12 tal-proċess mibgħuta mill-attur lill-konvenuta li ġġib id-data tad-29 ta' Settembru, 1984;

L-attur jammetti fix-xhieda tiegħu li huwa fil-fatt bagħat din l-ittra, u fl-ebda parti tal-proċess ma qamet kontestazzjoni fuq dan. Il-Qorti, m'għandhiex għalfejn tidħol fil-kontenut ta' dina l-ittra ħlief li tgħid li kull parti tagħha tindika li bejn l-attur u l-konvenuta r-relazzjoni żgur ma kinitx dik li jsostni li kienet l-attur fix-xhieda tiegħu. Huwa ovvju wkoll pero` li sa meta xehed l-attur fit-18 ta' April, 1990 is-sentimenti li huwa kellu lejn l-istess konvenuta kienu tbiddlu radikalment. Kienu x'kienu r-raġunijiet għal dan it-tibdil fis-sentiment tiegħu, huma dejjem lodevoli. Pero` din il-Qorti m'hijiex qiegħda hawn biex tiġġudika fuq il-moralita` tal-każ iżda fuq dak legali, u għalhekk irid jiġi eżaminat dan l-aspett tad-dokument li ntbagħat fl-1984 għax kien f'dak iż-żmien issostni l-

konvenuta, li l-attur wera l-intenzjoni sħiħa tiegħu biex dan id-debitu li huwa kien għamlilha, jiġi maħfur;

L-artikolu 1145 subtitolu V tal-Kodiċi Ċivili Kapitolu 16 jipprovdi fuq il-mod li bih jispiċċaw l-obligazzjonijiet li fosthom, fis-sub-inċiż (c), hemm il-maħfra tad-dejn;

Il-Kodiċi mbagħad jipprovdi fuq din il-maħfra b'mod aktar dettaljat mill-artikoli 1190 sa 1195. F'dawn l-artikoli ma jirriżultax li hemm bżonn xi tip ta' formalita` partikolari biex id-dejn jinħafer. Ovvjament biex dan jirriżulta trid tirriżulta wkoll l-intenzjoni tal-parti li qed taħfer dan id-dejn li fil-fatt hekk riedet tagħmel. Kif ġie wkoll sostnut f'din il-kawża, il-maħfra tista' tkun anke taċita;

Huwa veru li forsi minħabba l-kondizzjonijiet tiegħu, l-attur kien dipressiv u konfuż fil-ħsieb tiegħu meta kiteb l-ittra fuq imsemmija, pero` ta' dan ma nġabet ebda prova, inxteħtet biss sentenza f'dana s-sens bħala risposta għall-petizzjoni ta' l-Appell. Wieħed kien jistenna li kieku l-attur kien ser isostni dan il-punt legali kellu jġib xi prova oltre dwar il-vizzju tal-kunsens tiegħu;

L-ittra fuq imsemmija hekk tibda:

"As usual enclosed please find a small something to help you in buying something for your goodself";

Dina turi ċara l-intenzjoni ta' l-istess attur li jaġevola lill-konvenuta b'xi rigal minn żmien għal żmien. Il-ġist ta' partijiet oħra mill-ittra juru wkoll il-propensita` ta' l-attur li jgħin lill-konvenuta fejn huwa possibbli anke f'affarijiet materjali. Sakemm niġu għall-frażi li fuqha qed tistrieħ l-istess konvenuta fejn jgħid:

"everytime you knocked I opened, the restaurant .... everythin[illegible] you want me to do for you I just do it, but keep it as well as you inheritance for you";

Fil-fehma ta' din il-Qorti, din il-frażi meħuda mal-kontenu tal-kumplament ta' l-ittra turi bluha bil-bosta forsi: pero` mhu[illegible] inkapaċita` da parti ta' l-attur fl-intenzjoni tiegħu li jaħfer is-somm[illegible] li kien silef lill-istess konvenuta;

Minkejja li huwa ovvju li l-attur iddispjaċih għal dak li kie[illegible] għamel, probabilment fil-konfront tiegħu nnifisu u ta' martu, [illegible] għalhekk wasal anke biex ippropona ċ-ċitazzjoni odjerna, fiż-żmie[illegible] li saret il-maħfra l-Qorti tħoss li legalment l-obbligazzjoni ntemmet

Għal dawn ir-raġunijiet, tilqa' l-appell u tirrevoka s-sentenz[illegible] appellata;

Stante n-natura tal-każ, l-ispejjeż għandhom jibqgħu bla taxx[illegible] bejn l-istess partijiet.